

"Hazánkban a labdarúgás..."^[1]

„A játékosok rendkívüli szabadságára és munkaidő kedvezményére vonatkozó kormányhatározatot a legtöbb helyen nem tartják be. Számos helyen az edzők, játékosok egy része jövedelmező lehetőségekhez, (gebin), mellékkálláshoz jutott. Ezáltal a sportteljesítmény után kapott juttatás a jövedelemnek csak kisebb része, amely nem ösztönöz fegyelmesebb munkára, nagyobb erőfeszítésre, a sportszerű életre.”

Bevezetés

Nem jutott ki a magyar válogatott az 1974-es futball-világbajnokságra, miután csoportmeccseit a svédek ellen 3:3-as döntetlennel zárta. Nemcsak az eredmény, de a selejtezőkön mutatott játék is csalódást keltett a szurkolókban. A honi sportélet berkeiben, sőt még a pártvezetés legfelsőbb szintjein is többen érezték úgy, hogy mihamarabb változ(tat)ásokra lenne szükség. Az Országos Testnevelési és Sporthivatal (OTSH) tervezetet készített az MSZMP Titkársága számára, mely a bajok okait kereste, s egyben gyógyírt is kínált azokra. Megállapították többek között, hogy "a játékosok az egyesületektől, de főleg a bázisszervektől, a teljesítménytől függetlenül, magas anyagi juttatásban, kedvezményben részesülnek. A játékosok átigazolását azonnali lakásbiztosítással, soronkívüli gépkocsi-vásárlási kedvezménnyel és gyakran jelentős pénzüsszegekkel is befolyásolják." Összességében úgy látták, hogy a közpénzek ellenőrizetlenül folynak el a labdarúgásban, hogy a klubelnökök, az edzők és a játékosok "visszaélnék" "a közéleti vezetők jószándékú segítőkészségével, sport iránti szeretetével és érdeklődésével". Átláthatóbb prémiumrendszert terveztek, melynek egyik eleme a "nézőszám utáni részesedés" lett volna.

A Titkárság határozatában (1974. február 4.) támogatta az OTSH által beterjesztett javaslatokat, s kilátásba helyezték, hogy a jövőben a pártszervek és az egyesületi életet felügyelő állami szervezetek még éberebbek lesznek, s a szabályok ellen vétkezőket szigorúan megbüntetik. A határozatot eljuttatták a Rádióknak, a Televízióknak, s később nyilvános tanácskozást is rendeztek róla. A válogatott és a klubok "eredményeit a közvélemény nagy figyelemmel kísérte", ezért a pártvezetés számára úgy tűnhetett, hogy a határozott fellépés a párt iránti bizalmat is erősítheti.

Nem tudjuk, hogy ez valóban így történt-e, az azonban ma már egészen bizonyosnak látszik, hogy a "bajok" egyik napról a másikra nem voltak orvosolhatók.

Forrás

Az Országos Testnevelés és Sporthivatal állásfoglalása a labdarúgás fejlesztésére

Hazánkban a labdarúgás a legelterjedtebb sportág, a sportegyesületek háromnegyed részében működik labdarúgó szakosztály. Versenyrendszere átfogja az egész országot. A labdarúgásban uralkodó rend, fegyelem, szakmai színvonal közvetlen hatással van a magyar sport egészére. Eredményeit a közvélemény nagy figyelemmel kíséri. Gyakran a labdarúgáson keresztül ítélik meg az egész magyar sportmozgalom helyzetét. Az elmúlt évek során a hazai bajnokság gyenge színvonala, a sportág nemzetközi eredménytelensége, a negatív szakmai és erkölcsi jelenségek a közvéleményt is jelentős mértékben foglalkoztatják.

I.

A magyar labdarúgás színvonala nemcsak a hazai követelményektől, de a hazai sportágak zömétől is elmaradt. A sportágban gyakran fejlesztésre kidolgozott és kötelezővé tett központi direktívák helyett a helyi érdekek érvényesülnek, melyek ellentétesek a sportág előtt álló követelményekkel.

Az élvonalban és az utánpótlás területén évek óta alacsony szintű a szakmai munka. A játékosok tudása gyenge, az utánpótlás nevelése - különösen az NB-s csapatoknál - elhanyagolt. A felnőtt korúakhoz viszonyítva aránytalanul kevés az ifjúsági csapat. Túlméretezett az NB-s szakosztályok és csapatok száma. Évek óta vitatott a labdarúgók felkészítésének rendszere. A labdarúgó szakosztályok zöménél a játékosok szerepének megítélésében sokszor a szakvezetők helyett a sportszervezetek kívüli befolyás a meghatározó. A sportegyesületeken belül a labdarúgó szakosztályok irányítása, vezetése nem egységes és szakmailag nincs kellően összehangolva. Az élvonalban szereplő egyesületek többségében nagyon kevés figyelmet fordítanak a játékosok nevelésére.

A labdarúgó edzők és a játékosok anyagi juttatásában gyakran elvtelenség a központi szabályoktól való eltérés tapasztalható. Általános, hogy a játékosok az egyesületektől, de főleg a bázisszervektől, a teljesítménytől függetlenül, magas anyagi juttatásban, kedvezményben részesülnek. A játékosok átigazolását azonnali lakásbiztosítással, soronkívüli gépkocsivásárlási kedvezménnyel és gyakran jelentős pénzüsszegekkel is befolyásolják.

A játékosok rendkívüli szabadságára és munkaidő kedvezményére vonatkozó kormányhatározatot a legtöbb helyen nem tartják be. Számos helyen az edzők, játékosok egy része jövedelmező lehetőségekhez, (gebin), mellékkálláshoz jutott. Ezáltal a sportteljesítmény után kapott juttatás a jövedelemnek csak kisebb része, amely nem ösztönöz fegyelmesebb munkára, nagyobb erőfeszítésre, a sportszerű életre.

Az elmúlt években a helyzet változtatására számos határozat és intézkedés született, de azok zöme a gyakorlatban nem valósult meg.

Ebben szerepe volt annak, hogy a sportirányító szervek (OTSH, MLSZÖ) részéről hiányzott a kellő határozottság, a szervezett ellenőrzés és az előírások megszegőivel szembeni felelősségrevonás. Sok zavart okozott az olyan nézet, amely a sport egységes szervezeti rendszeréből a labdarúgás kiszakítására irányult.

A helyzet megváltoztatását nehezítette, hogy egyes állami, társadalmi és gazdasági vezetők szemet hunytak a közpénzek labdarúgóknál - sok esetben jogcím nélküli - a teljesítménytől független szétosztása felett. Helyenként s sportszerűtlen törekvéseket, a játékos- és edzőcsábítást (vásárlást), mérkőzések megvásárlását támogatták. Gyakran egyesületi vezetők, játékosok, edzők visszaéltek a közéleti vezetők jószándékú segítőkészségével, sport iránti szeretetével és érdeklődésével.

II.

A labdarúgó sportágban a helyzet változtatásának alapkövetelménye a tisztességen alapuló rend és fegyelem megteremtése, amely biztosítja a nevelőtevékenységben, az erkölcsi-anyagi ösztönzésben, a vezetés színvonalában a cselekvés egységét.

A labdarúgás fejlesztése érdekében az alábbi intézkedések megtétele szükséges:

1. Korszerűsíteni kell a sportág vezetését az MLSZ-ben, a sportegyesületekben, a szakosztályokban.

a. Újjá kell szervezni az MLSZ elnökségét, bizottságait és pontosítani működésük rendjét.

b. A sportegyesületekben magasabb szintre kell emelni a szakosztályok vezetését, biztosítani kell, hogy munkájukat a szakmai követelményeknek megfelelően végezzék. A szakosztályok szervezeti rendjének a labdarúgás szakmai követelményeihez kell alkalmazkodni. A szakosztályokon belül a szakmai irányítást - a személyi felelősség hangsúlyozásával a vezetőedzőkre kell bízni. Feladatuk a szakosztály valamennyi edzője tevékenységének irányítása, az egymásra épülő szakmai munka vezetése, a sportszervek együttműködésében a központilag elhatározott intézkedések érvényesülésének biztosítása.

Egyértelműen tisztázni kell a sportegyesületen belüli szervezeti rendet és viszonyokat, a vezetők - sportegyesületi és szakosztályi - szabályozott tevékenységét. A vezetők feladatait meg kell határozni és azok elvégzését számon kell kérni. Összhangot kell teremteni a szakmai követelmények alapján a sportegyesületi célkitűzések és a szakosztály tevékenysége között.

2. Meg kell változtatni a bajnokság jelenlegi rendszerét. El kell érni, hogy a különböző osztályokban részt vevő csapatok az előírt szervezeti, szakmai, erkölcsi, vezetési követelményeknek megfeleljenek.

Helyre kell állítani a Nemzeti Bajnokság komolyságát, tisztaságát, a labdarúgás kedvelői előtti hitelét. Az 1974/1975-ös bajnokságtól kezdve 226-ról 116-ra kell csökkenteni a NB-s csapatok számát.

A négyesintű NB-s bajnokságról át kell térni a háromszintű NB-s bajnokságra. (NB I.: 16 csapattal, NB II.: 20 csapattal, NB III.: 4×20 csapattal.)

Szélesíteni kell a labdarúgás alapját, nagyobb figyelmet fordítva az úttörő- és az iskolai bajnokságok szervezésére, az alsóbb szintű versenyrendszer kialakítására, különösen a sportiskolák munkájára, valamint az alkalmoszerű és akciójellegű sportágszervezési feladatokra.

A bajnokság előre meghatározott éves rendjét külső hatásokra nem lehet megváltoztatni.

3. Meg kell határozni a különböző bajnoki osztályokban részt vevő szakosztályok részére a nevelési és szakmai követelményeket:

- az NB I-ben a játékosok felkészítésében nemzetközi színvonal alapján kell igényt támasztani és annak megfelelően kell a szakosztály belső életét, rendjét szervezni, utánpótlását kialakítani;
- az NB II-ben a felnőtt csapatban szereplő játékosok felkészítésében kell nemzetközi igényt támasztani;
- az NB III-ban az utánpótlás-nevelést és a hazai igényt kell kielégíteni;
- az NB-s osztályok alatt általában a sportolási igényt, illetve a helyi sportvezetés által meghatározott utánpótlás-nevelési és szakmai igényeket kell kielégíteni;
- a labdarúgó-szakosztályok minden szinten rendszeresen foglalkozzanak a játékosok sportetikai és az állampolgári kötelezettségekre való nevelésével.

4. Az NB I-ben a szakmai munka egységének biztosítására vezetőedzői rendszerre kell áttérni. A sportegyesületek az NB I. és NB II-ben résztvevő csapatok főfoglalkozású edzőivel több évre szóló szerződést kössenek, amelyben pontosan rögzítsék az edzők kötelezettségeit és jogait.

Az edzők alapfizetését minősítjük és a bajnoki osztály szintje szerint kell megállapítani. Jövedelmük nagysága fejezze ki a játékosok felkészítéséért viselt kiemelt felelősségüket. Az edzők jövedelmét az élvonalban úgy kell szabályozni, hogy az ne a csapat mérkőzésenkénti teljesítményétől, hanem a csapat hosszabb idő alatt nyújtott eredményességétől függjön, ugyanakkor az edzők másodállását és mellékállását meg kell szüntetni.

5. A játékosok viszonyát a munkahelyhez, a sportegyesülethez, a körülményekhez egyértelművé kell tenni. A labdarúgásban a játékos ugyanolyan sportoló, mint minden más sportágban. A különbség a sportág nemzetközi versenyzése és a hazai követelmények alapján a játékosok jövedelmében fejeződik ki.

Azt az alapvetet kell érvényesíteni, hogy: az élvonalban szereplő labdarúgó - pályafutásának aktív szakaszában alaptevékenysége a sportolás. A sportegyesületek kötelesek gondoskodni, hogy a játékos ellenőrizhető munkaviszonnyal rendelkezzen vagy tanuljon. Az illetékes minisztériumokkal együtt jogszabályokban meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy az élvonalban szereplő labdarúgók a vállalatoknál és intézményeknél sportstátusban dolgozzanak. Ezáltal biztosítani kell részükre, hogy sportpályafutásuk után egzisztenciájuk megteremtődjön. A sportegyesület köteles gondoskodni a kormányhatározatban szabályozott feltételeknek megfelelően a játékos munkájának, tanulásának és a sportbeli követelményeknek az összehangolásáról.

A játékosok juttatási rendszerét az élvonalban úgy kell módosítani, hogy az évi jövedelmük - az NB I. középmezőnyében - mintegy 60 %-át (attól felfelé és lefelé differenciáltan) a sportteljesítmény után kapják, amely ösztönözzön az eredményesebb munkára az egyéni teljesítmény megítélésére.

A játékos jövedelmének összetevői legyenek: alapfizetés, vagy tanulmányi támogatás (melyet a játékos szakmai képzése, munkahelyi beosztása, munkában eltöltött éveinek száma szerint, a válogatottság figyelembevételével differenciáltan kell szabályozni), felkészülési juttatás - évenként két hónapra -, mérkőzésenkénti pontprémium, helyezési jutalom, bajnoksági jutalom, nézőszám utáni részesedés. A játékosoknak minden juttatást - az alapfizetés kivételével - a sportegyesületek fizethetnek ki. A sportegyesületeket támogató bázisszervek a labdarúgás támogatására szánt pénzeszeget évenként utalják át a sportegyesületeknek. A támogatás ellenőrizhető rendjét a Pénzügyminisztériummal együtt jogszabályban kell rögzíteni. A sportegyesületekben tartsák nyilván a játékos minden jövedelmét.

Meg kell szüntetni a játékosok nagy jövedelmet biztosító mellékállását, saját vagy családtagjaik részére gebinüzlet nyitás engedélyezését. A lakáshoz juttatást szabályozni kell. Egyedülálló játékos lakást csak több éven át nyújtott eredményes sportteljesítmény után kaphat. Az élvonalban szereplő játékosokkal a sportegyesületek kössenek a játékos helyzetére, viszonyára, jövedelmére, valamint az egyéb juttatásokra a kötelezettségeiket és jogukat meghatározó megállapodást.

6. A válogatottak felkészítése a bajnokság rendjére épül, és a sportegyesületekben történjen. A válogatottak foglalkoztatása, a világbajnokság és az olimpia előtti felkészülés kivételével, a bajnokság rendjét nem befolyásolhatja.

7. A játékezők tevékenységét a labdarúgás élvonalában a szakmai munka szolgálatába kell állítani. Meg kell szüntetni a játékezőknek az egyesületektől való függőségét. Ennek érdekében a hazai mérkőzésvezetői díjakat fel kell emelni. A játékezők összes költségét az NB I. és az NB II-ben az MLSZ központilag számolja el.

8. Módosítani kell az átigazolás rendjét és a következő elveket kell érvényesíteni:

- a. segítse elő a tehetséges játékosok gyorsabb előrelépését, a játékosok tudása szerinti színvonalon foglalkoztatását;

§ az NB-s sportegyesületek alsóbb osztályból játékost - sportegyesületi hozzájárulás nélkül - a bajnokság végén, 6 hónapos várakozási idővel, kiadatás nélkül pedig egész évben, várakozási idő nélkül igazolhatnak át,

§ NB I. és NB II. osztályú csapat tartalék játékosát (18-as kereten kívüli játékos) sportegyesületi hozzájárulással évközben is - várakozási idő nélkül -, hozzájárulás nélkül pedig a bajnokság végén, 6 hónapos várakozási idővel igazolhatnak át;

- b. biztosítsa az azonos színvonalú csapatok jogainak és átigazolási kérésének egyforma elbírálását;

- c. adjon lehetőséget a sportág érdekeinek MLSZ és OTSH szintű elbírálására, rendkívüli átigazolási eljárás alkalmazására;

- d. a szabályozott kedvezményes - katonai és főiskolai - átigazolást a sportág érdekeinek fokozottabb figyelembevételével módosítsa.

9. A labdarúgó-mérkőzések nézőszámának növelése érdekében - a szurkolók igényét is figyelembe véve - a bajnoki fordulokat általában szombati napokon, és ahol a feltételek adták, az esti órákban kell rendezni.

10. A sportfoglaló szervek intézkedéseinek megvalósításához, a közvélemény szemléletének helyes irányú formálásához a sajtó, a rádió, a tv nyújtson segítséget.

Az állásfoglalásban rögzítettek végrehajtása érdekében az OTSH megfelelő utasításokat, szabályzatokat ad ki, illetve az MLSZ hatáskörében intézkedik.

A labdarúgásra vonatkozó rendelkezések - az MLSZ elnökségének újjászervezése és a bajnokság rendszerének kialakítása kivételével - az 1974/75. bajnoki évtől kerülnek bevezetésre.

Budapest, 1974. február 13.

Dr. Beckl Sándor s.k.

MOL-M-KS-288. f. 7/445. ö. e. (MSZMP Központi Szervei - Titkárság - 1974. február 4-ei ülés)

Címék:

OTSH ^[2]

MSZMP ^[3]

labdarúgás ^[4]

világbajnokság ^[5]

Kiadás: 2. évfolyam (2002) 5. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/hazankban_a_labdarugas.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/hetkoznapok/hazankban_a_labdarugas.html

[2] <https://www.archivnet.hu/cimkek/otsh>

[3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mszmp>

[4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/labdarugas>

[5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/vilagbajnoksag>